

**СПИСЪК НА ПАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА С КАТЕГОРИЯ "НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ" НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

№	Населено място	Обект	Адм.данни	Кадстр.данни		Вид	Обявени: ДВ / Протокол на НСОПК
				Кв.	парцел- пл. №		
1.	Арбанаси	Църква "Св.Георги" /стеноп./				художествен	ДВ бр.57/1969 г.
	Арбанаси	Църква "Св.Георги"		1	II-122	Народна старина архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.
2.	Арбанаси	Църква "Св.Димитър" /стеноп./				Народна старина художествен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.57/1969 г.
3.	Арбанаси	Къща на н-ци на Нестор Аврамов Атанасов и Пею Аврамов Атанасов		42	I-244 245	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
4.	Арбанаси	Църква "Рождество Христово"		37	II-293	Народна старина архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.
5.	Арбанаси	Къща на Иван Михайлов Попов и на Фатме Османова Мехмедова		34	I-229 230	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
6.	Арбанаси	Къща на Милка Йосифова Блуменщайн		33	I-231	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
7.	Арбанаси	Поппанайотовата къща на Райна и Кина Николови Попови, н-ци на Тодорка Николова Попова		35	III-217 218	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.

8.	Арбанаси	Драгостиновата къща на н-ци на Иларион Драгостинов		27	II-222	архитектурно-строителен исторически	ДВ бр.61/1978 г. Протокол на НСОПК от 25.11.1999г.
9.	Арбанаси	Къща на Балкански, сега на Милка Николова Балканска		28	II-179	архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.61/1978 г.
10.	Арбанаси	Къща на Никола Николов Лечев		28	I-178	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
11.	Арбанаси	Къща на Марко Антонов Мариоти		26	IV-185	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
12.	Арбанаси	Къща на н-ци на Филип Димитров		10	II-151	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
13.	Арбанаси	Къща на Евтим Манев Петков		12	I-7	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
14.	Арбанаси	Църква "Св.Атанас"		14	II—19	Народна старина архитектурно-строителен и худож.	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.
15.	Арбанаси	Килията при ц-ва "Св.Атанас"		14	III-19	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
16.	Арбанаси	Каменната порта при ц-ва "Св.Атанас"		14	III-19	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
17.	Арбанаси	Къща на баба Кали, сега собств. на Невена Ганчева		18	IV-45	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
18.	Арбанаси	Порта на къщата на баба Кали		18	IV-45	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
19.	Арбанаси	Хаджиилиевата къща, сега собств. на Окр.музей – В.Търново		18	V-64	архитектурно-строителен художествен /декл.пismo № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.61/1978 г.
20.	Арбанаси	Димитъркостовата къща, сега собств. на н-ци на Атанас Люцканов		23	IV-70	Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.

21.	Арбанаси	Къща на Ламбрини Пекова Стоянова		23	V-68 69	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
22.	Арбанаси	Къща на Окр.комитет на ОФ		23	I-74	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
23.	Арбанаси	Къща на Марин Харалампиев Попов с банята до портата		23	VII-73	архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.61/1978 г.
24.	Арбанаси	Кандиларовата къща на проф.Г.Кандиларов		23	VIII-174	Народна старина архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.
25.	Арбанаси	Брешевата къща, сега собств. на Йорданка Люцканова Василева		24	II-167	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
26.	Арбанаси	Констанцалиевата къща, сега собств. на Окр.музей – В.Търново		24	III-169	Народна старина архитектурно-строителен и художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.
27.	Арбанаси	Ламбриновата къща на Панайот Люцканов Дончев		25	I-160	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
28.	Арбанаси	Бендеревата къща на Атанас Павлов Бендерев и Блага Христова Бендерева		29	I-172	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
29.	Арбанаси	Коконска чешма до Бендеровата къща				архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
30.	Арбанаси	Караивановата къща – собств. на БТС		29	II-173	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
31.	Арбанаси	Портата на Караивановата къща, собств. на БТС				архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.61/1978 г.
32.	Арбанаси	Къща на Болецата, собств. на уч-ще		29	III-170	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
33.	Арбанаси	Къща на Димитър Петров Стоянов и Марин Василев		31	III-235 236	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.

34.	Арбанаси	Чамуровата къща на Стефан Христов Чамуров		31	233	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
35.	Арбанаси	Попмихаловата къща, собств. на БТС		32	I-232	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
36.	Арбанаси	Несторовата къща на Панайот Вангелов Манев		43	III-120	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
37.	Арбанаси	Хаджикостовата къща, собств. на Окр.музей – В.Търново		43	VIII-136	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
38.	Арбанаси	Църква “Св.Архангели”		43	V-132	Народна старина архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.61/1978 г.
39.	Арбанаси	Каменната порта на ц-ва “Св.Архангели”		43	V-132	архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.61/1978 г.
40.	Арбанаси	Ц-ва “Св.Димитър”		23	X-114	архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.61/1978 г.
41.	Арбанаси	Къща на Димитър Давидов Атанасов		22	I-82	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
42.	Арбанаси	Попянквата къща /собств. на Стефана Тодорова Аврамова/		22	III-83	архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.61/1978 г.
43.	Арбанаси	Пазарската чешма		44	I-122	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
44.	Арбанаси	Къща на Стефан Николов Палазов		44	VIII-138	архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
45.	Арбанаси	Къща на Стефан Лечев и Димитър Стефанов Лечев		44	XI-141	архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.61/1978 г.
46.	Арбанаси	Чешмата Каменеца на 500 м. западно от селото на пътя Г.Оряховица – В.Търново				архитектурно-строителен	ДВ бр.61/1978 г.
47.	с.Балван	Място на Балванската битка, 3 км Ю-З				исторически	ДВ бр.40/1970 г.

48.	с.Балван	Паметник в чест на Балванската битка, 1 км З				исторически	ДВ бр.40/1970 г.
49.	с.Бяла Черква	Къща на Райко Ив.Даскалов		56	II-473	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
50.	с.Бяла черква	Историческо място - 580 м северно		93		исторически	ДВ бр.51/1973 г.
51.	с.Бяла Черква	Къща на Цанко Бакалов Церковски		59	IX-900	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
52.	с.Вардим	Историческо място в м."Янково гърло", 15 км източно				исторически	ДВ бр.51/1973 г.
53.	Велико Търново	Църква "Св.св.Константин и Елена"	Ул."Ст.Денчев" № 11		1631	архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
54.	Велико Търново	Царевец и всички старини по него с изключение на Туристическата хижа				Народна старина	ДВ бр.221/1927 г.
		Архитектурно-музеен резерват "Царевец"				музеен /исторически/ резерват архитектурно-строителен	ПМС № 506 от 27.12.1955 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църквата „Възнесение“ Дворцов комплекс Царевец – североизточна тераса на хълма				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Патриаршески комплекс Царевец – върха на хълма и южната му страна				архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
		Отбранителни съоръжения, крепостни порти и околострѐстни стени с кули - Царевец				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Казармени сгради – Царевец – северозап. от крепостната порта				архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
		Напречна Защитна стена –				архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.

		Царевец – южно от сечената стена					
		Балдуинова кула Средновековен кладенец – Царевец – южно в подножието на т.н. "Балдуинова кула"				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
55.	Велико Търново	Архитектурно-музеен резерват "Трапезица"				музеен /исторически/ резерват архитектурно-строителен	ПМС № 506 от 27.12.1955 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Отбранителни съоръжения – крепостни порти и околоръстни стени с кули – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 2 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 3 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 4 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 5 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 6 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 7 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 8 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 9 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 10 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.

		Църква № 11 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 12 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 13 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 14 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 15 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 16 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 17 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Църква № 18 – Трапезица				Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Стенописни фрагменти от средновековните църкви на Трапезица				Художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	
56.	Велико Търново	Архитектурно-музеен резерват “Момина крепост”				музеен /исторически/ резерват архитектурно-строителен	ПМС № 506 от 27.12.1955 г. ДВ бр.102/1964 г.
		Отбранителни съоръжения крепостна стена и порта – Момина крепост				архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
		Комплекс от средновековни жилища – землянки – Момина крепост				архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
57.	Велико Търново	Църква “Св. 40 мъченици”	Асенова махала			Народна старина архитектурно-строителен художествен /декл.писмо	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.

						№ 2586 от 05.07.1979 г./	
58.	Велико Търново	Църква "Св.Петър и Павел"	"			Народна старина архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
59.	Велико Търново	Църква "Св.Георги"	"			Народна старина архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
60.	Велико Търново	Църква "Св.Димитър"	"			Народна старина архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
61.	Велико Търново	Хан Хаджи Никола	"Раковски" № 19		770	Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.221/1927 г. ДВ бр.102/1964 г.
62.	Велико Търново	Къща с маймунката	"Въстаническа" № 14		694	архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
63.	Велико Търново	Църква "Св.св.Кирил и Методий"	"Кирил и Методий" № 31		488	архитектурно-строителен	ДВ бр.102/1964 г.
64.	Велико Търново	Къща на Вела Живкова Благоева			692	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
65.	Велико Търново	Къща-редакция на в.Работник	Ул."Кефалов" № 1		2082	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
66.	Велико Търново	Колиба на Никола Хр.Габровски, парк		141		исторически	ДВ бр.40/1970 г.
67.	Велико Търново	Печатница на в."Работник"	Ул."Читалищна" № 10		2200	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
68.	Велико Търново	Читалище "Надежда"			2186	исторически	ДВ бр.51/1973 г.
69.	с.Вишовград	Място на сражение, м."Дълги дол", 3 км западно				исторически	ДВ бр.51/1973 г.
70.	с.Вишовград	Място на сражение, м."Кънлъ дере", 3 км югозападно				исторически	ДВ бр.51/1973 г.

71.	с.Върбовка	Място на сражение, м."Косматица", 2 км.северозап.				исторически	ДВ бр.51/1973 г.
72.	с. Горна Липница	Място на сражение, м. Карапановата кория, 4 км западно				исторически	ДВ бр.51/1973 г.
73.	Горна Оряховица	Къща на Иван Костадинов Калчев				исторически	ДВ бр.40/1970 г.
74.	Горна Оряховица	Къща на Хараламби Стоянов		41	X-4874	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
75.	с.Горна Студена	Къща-музей "Цар Освободител" Ал-дър II				исторически	ДВ бр.40/1970 г.
76.	с.Горна Студена	Къща – главна квартира		53	I-149	исторически	ДВ бр.51/1973 г.
77.	с.Долна Оряховица	Къща на Иван Чушков				исторически	ДВ бр.40/1970 г.
78.	с.Долна Оряховица	Къща на Иван Иванов Паунов		33	XI-1513	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
79.	гр.Елена	Църква "Св.Николай" /стеноп./				Народна старина художествен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.57/1969 г.
80.	гр.Елена	Къща на Иван Миланов		8	IX-592	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
81.	гр.Елена	Къща-музей "Иларион Макариополски"	Ул."Дойно Граматик" № 2	63	I-397	Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.51/1973 г.
82.	гр.Елена	Часовникова кула	Ул."Ст.Михайловски"	41	803	Народна старина архитектурно-строителен	ДВ бр.221/1927 г. ДВ бр.51/1973 г.
83.	гр.Елена	Къща на Елена Христова /Попниколовата къща/ с оградата и плевнята	Ул."Кършовски" № 6	40	I-793	архитектурно-строителен	ДВ бр.51/1973 г.
84.	гр.Елена	Даскалоливницата	Ул."Кършевски" № 10	40	794	архитектурно-строителен	ДВ бр.51/1973 г.
85.	гр.Елена	Църква "Св.Никола" и надгробния кръст	Ул."Ст.Михайловски" № 34		V-861	архитектурно-строителен художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.51/1973 г.
86.	гр.Елена	Църква "Успение Пресвета	Ул."Ст.Михайловски"	40	V-861	архитектурно-строителен	ДВ бр.51/1973 г.

		Богородица" с камбанарията	№ 34			художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	
87.	гр.Елена	Ансамбъл на петте Разсуканови къщи	Ул."Сава Катрафилов" № 36-44			архитектурно-строителен	ДВ бр.51/1973 г.
88.	гр.Елена.	Родна къща на Ив.Момчилов		70	VI-367	исторически	ДВ бр.51/1973 г.
89.	гр.Златарица	Къща на Христо Грънчаров /Караивановата къща/		46	X-957	архитектурно-строителен	ДВ бр.35/1981 г.
90.	гр.Златарица	Къща на н-ци Никола Георгиев Дюлгерев		44а	XIV-1013	архитектурно-строителен	ДВ бр.35/1981 г.
91.	гр.Златарица	Къща на Петър Пенчев Кирчев /Попписевата къща/		33	II-1024	архитектурно-строителен	ДВ бр.35/1981 г.
92.	гр.Златарица	Къща на Кръстина Недева Узунова		125	VIII-1378	архитектурно-строителен	ДВ бр.35/1981 г.
93.	гр.Златарица	Кладенец в оградния зид на Иван Добрев		92	1738	архитектурно-строителен	ДВ бр.35/1981 г.
94.	гр.Златарица	Къща на Иван Винева Попов с плевнята в двора и портата		55	II и XIII-1343	архитектурно-строителен	ДВ бр.35/1981 г.
95.	с.Караисен	Място на сражение, м."Караисенските лози", 2 км СЗ				исторически	ДВ бр.51/1973 г.
96.	с.Килифарево	Къща-музей Трифон Саралиев		47	XII-294	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
97.	с.Коевци	Къща на Петър и Съба Денчеви		25	II-112	исторически	ДВ бр.40/1970 г.
98.	с.Килифарево	Църквата „Св.Богородица“ с параклисите „Св.Иван Рилски“ и „Св.Теодосий“ в Килифаревския манастир Манастирът "Св.Богородица" с принадлежащата му среда Килифаревският манастир-стенописите и иконостасът на църквата				Народна старина Паметник на културата художествен /декл. списък от	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.51/1973 г.

						11.12.1971 г./	
99.	с.Къпиново	Манастирът "Св.Николай" с принадлежащата му среда				Паметник на културата художествен /декл.писмо № 2586 от 05.07.1979 г./	ДВ бр.51/1973 г.
100.	с.Мусина	Историческо място		104		исторически	ДВ бр.51/1973 г.
101.	с.Марян	Къща на Иван Миланов Стоянов		2	II-48	архитектурно-строителен	ДВ бр.52/1977 г.
102.	с.Никюп	Римски град Никополис, 3,5 км южно				Народна старина архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.78/1968 г.
103.	с.Овча могила	Църква "Св.Троица"				архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.61/1978 г.
104.	гр.Павликени	Античен керамичен център, м."Кърна бунар"			396	археологически	Протокол на НСОПК от 11.12.2000 г.
105.	с.Плаково	Манастирът "Св.Илия" с принадлежащата му среда Църквата „Пророк Илия“				Народна старина Паметник на културата художествен /декл.списък от 11.12.1971 г./	ДВ бр.69/1927 г. ДВ бр.51/1973 г.
106.	гр.Свищов	Дърворезбата в църквата "Св.Троица"				художествен	ДВ бр.54/1973 г.
107.	гр.Свищов	Църква "Св.Преображение"				художествен	ДВ бр.74/1968 г.
108.	гр.Свищов	Църква "Св.Пророк Илия"				художествен	ДВ бр.74/1968 г.
109.	гр.Свищов	Римски град Нове, 5 км.изг.				архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	ДВ бр.78/1968 г.
110.	гр.Свищов	Средновековна крепост Калето, до пристанището				архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	ДВ бр.78/1968 г.
111.	гр.Свищов	Римски некропол, 300 м				архитектурно-строителен	ДВ бр.78/1968 г.

		западно от античния град Нова, 2 км изт.				от Античността и Средновековието	
112.	гр.Свищов	Четири надгробни паметника, в двора на ц. "Св.Троица"		80	1567	исторически	ДВ бр.40/1979 г.
113.	гр.Свищов	Къща на Роман Петков Аврамов		148	III-1355	исторически	ДВ бр.40/1979 г.
114.	гр.Свищов	Къща на Сотир П.Черкезов		182	XV-1964	исторически	ДВ бр.40/1979 г.
115.	гр.Свищов	Старата църква „Св.Петър и Павел“ Манастирът “Св.Петър и Павел“	“Ген.Драгомиров” № 11	70	X-1265	Народна старина Паметник на културата художествен /местно/	ДВ бр.221/1927 г. ДВ бр.51/1973 г. ДВ бр.74/68 г.
116.	гр.Свищов	Взаимно училище	Ул.“Тодор Хрулев” № 12		379	исторически	ДВ бр.51/1973 г.
117.	Гр.Свищов	Дърворезбата в църквата “Св.св.Кирил и Методий”				архитектурно-строителен и художествен	ДВ бр.22/1975 г.

На територията на областта също така от национално значение са следните обекти:

1. Част от гр.Велико Търново и с.Арбанаси са обявени за музеен резерват /Постановление на МС № 506 от 27.12.1955 г./;
2. Историческото място в долината на р.Текир дере, 4 км източно от гр.Свищов, където са дебаркирали руските войски на 15 юли 1877 г. и са водени първите сражения за освобождението на България, и принадлежащия му терен с обща квадратура 1125 кв.м. е обявено за исторически резерват /Решение на КИК / ДВ бр.24 от 1969г./;
3. Територията на античния град Никополис ад Иструм и принадлежащият му терен с периметър зад крепостната стена 0,5 дка, с.Никюп, обл.Велико Търново са обявени с Решение на КИК /ДВ бр.24 от 1969 г./ за археологически резерват. Некрополните могили, източно и западно от стария град са неразделна част от резервата.
4. Средновековен манастир “Великата лавра” в гр.Велико Търново - обявен за групов археологически паметник на културата с категория “национално значение” /Протокол от 02.11.1997 г. на Националния съвет за опазване на паметниците на културата, утвърден от министъра на културата/. Включва единичните археологически паметници на културата с категория “национално значение”: Монашески килии, Игуменарницата към манастира, Трапезария към манастира, Костница-параелис;

5. Историческо селище Велико Търново - обявено за паметник на урбанизма и културния пейзаж с категория "национално значение" /Протокол № 4 от 07.06.1999 г. на Националния съвет за опазване на паметниците на културата, утвърден от министъра на културата/;

6. Историческо селище Арбанаси - обявено за паметник на урбанизма и културния пейзаж с категория "национално значение" /Протокол № 4 от 08.05.2000 г. на Националния съвет за опазване на паметниците на културата, утвърден от министъра на културата/. Включва следните комплекси с категория "национално значение": "Манастир "Св.Богородица"; "Манастир "Св.Никола"; "Църковно-гrobiщен комплекс "Св.Атанас".

Освен това всички селищни и надгробни могили в България, съгласно т. 1 на Разпореждане № 1711 от 22.10.1962 г. на Министерския съвет на Н Р Б, са обявени за паметници на културата от национално значение.

20.10.2006 г.